

**Sayın YÖK Başkanımız,
Sayın Rektörlerimiz,
Sayın Başkan,
Meclisimizin Değerli Üyeleri,
Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,
Değerli Misafirler ve
Kıymetli Medya Mensupları,**

Eylül ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Sayın Profesör Doktor Gökhan Çetinsaya, “Üretim Ekonomisi Yeniden Önem Kazanırken Üniversite-Sanayi İşbirliği’ne Yeni Bir Bakış” konulu bu ayki meclis toplantımıza katılarak bizleri mutlu ettiniz. Sayın Hocam, teşekkür ediyorum, hoş geldiniz.

Bugün aramızda çok değerli rektörümüz ve rektör yardımcımız bulunuyor. Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü Sayın Profesör Doktor İsmail Yüksek, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Sayın Profesör Doktor Mehmet Sabri Çelik katılımınız için teşekkür ediyorum, hoş geldiniz.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Musul’da kaçırılan ve 101 gün rehin tutulan konsolosluk personeli vatandaşlarımızın, takdire şayan başarılı bir çaba sonucu ülkemize ve ailelerine sağ salim kavuşması tüm milletimizi ve bizleri sevindirmiştir.

İstanbul Sanayi Odası olarak, bu sevindirici gelişmede emeği geçen herkesi kutluyoruz.

Kardeşlik ve dayanışma duygularını pekiştirmemize vesile olacak mübarek Kurban Bayramı'nı kutlamamıza az bir zaman kaldı.

Birbirimize ve ülkemize olan sevgimizin daha da arttığı bu güzel günleri yaşamaya hazırlanırken; dünyanın dört bir yanında olduğu gibi etrafımızda da üzücü çatışmalar maalesef durmak bilmiyor.

Bin yıl boyunca bu topraklar üzerinde birbirimize kenetlenmeyi başarmış olmanın verdiği huzur ve güvenle, farklılıklarımızı her zaman olduğu gibi bundan sonra da zenginlik olarak görüp birlik ve beraberliğimizi daha da güçlendireceğimize yürekten inanıyorum.

Bu inanç ve anlayış eşliğinde, mübarek Kurban Bayramı'nın ülkemiz, tüm Müslüman âlemi ve bütün insanlık için başta evrensel barış, esenlik ve huzur olmak üzere hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinizin bayramını şimdiden tebrik ediyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Bildiğiniz gibi bu ayın başında yaptığımız olağanüstü meclis toplantımızda sizlerden almış olduğumuz yetki çerçevesinde Odakule binamızla ilgili ihale sürecini basından da takip etmişsinizdir başlatmış bulunuyoruz.

Bu arada odamızın yeni merkezi için Eyüp ilçesinde projelendirmeyi düşündüğümüz çalışmayı, Yönetim Kurulu olarak sonlandırmaya karar verdik. Bu konudaki yeni mekân arayışımızı ve bu konunun yöntemini meclisimizle istişare halinde yürüterek, önümüzdeki günlerde sonuçlandıracağımız bilgisini sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öte yandan; yeni merkez bina arayışlarımız netleşmeden, merkez binamızla ilgili olarak uzun vadeli kiralama ihale çalışmasını başlatmayı düşünmüyoruz.

Ekonomik durumun ve yatırım ortamının yerinde incelenmesi, işbirliği imkânlarının görüşülmesi ve odalar arasında iletişimin güçlendirilmesi amacıyla, siz meclis üyelerimizin katılımlarıyla 17-19 Ekim 2014 tarihleri arasında Sivas ilimize bir seyahat gerçekleştireceğiz. Hepinizi bu seyahatimize bekliyoruz.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Son otuz yıllık küreselleşme sürecinde, sanayileşmiş Batılı ekonomilerin üretimlerini dünyanın başka bölgelerine kaydırduğuna tanık olduk. Bu dönemde Asya ülkeleri başta olmak üzere pek çok ülke kitlemel üretime dayalı ekonomik atılımlar yaparken, Batı ekonomileri de hizmet ve finansla yöneldiler.

Maalesef ülkemiz de sanayileşmesini henüz tamamlamadan, bu rüzgara kendini kaptırarak sanayinin, ekonomi içindeki payının yıldan yıla azaldığı bir sürecin içine girdi.

2008 yılında başlayan küresel krizin en önemli sonucu, bu olumsuz sürecin dünya genelinde sona ermeye yüz tutmasıdır. Bir başka ifadeyle, üretimin dışlandığı, finansın ekonomi üzerinde hâkimiyet kurduğu bu model yeryüzü ölçeğinde kırılmaya başlamıştır.

İşte bu kırılmanın bir göstergesi olarak son yıllarda ABD başta olmak üzere birçok gelişmiş ülke, sanayi üretimlerini yeniden kendi ülkelerine çekme gayretindedir. Bu gayret kapsamında; bu ülkeler, tasarım ve geliştirme faaliyetlerini tek bir çatı altında toplayarak yaratıcılıkta rakiplerinin önüne geçerek ekonomilerine üretim odaklı yeni bir ivme kazandırmayı hedeflediklerine tanık oluyoruz.

Bu rekabet içinde dünyanın en ileri ülkelerine bir göz atacak olursak Amerika, Kuzey Avrupa ülkeleri ve Japonya dikkat çekmektedir. Bu ülkeler; bilim, eğitim, teknoloji ve inovasyona önem veren, belirtilen alanlara uzun vadeli bir bakışla yüksek yatırımlar yapan ülkelerdir. Bu yaklaşımlarıyla, aynı zamanda uzun vadeli düşünme, öngörü ve planlamaya ne kadar önem verdiklerini de dünyaya ispat etmektedirler.

Özetle söylersek, dünyada ekonomik rekabet giderek artıyor. Küresel ekonomik pastadan daha fazla pay almak her geçen gün zorlaşmaktadır. Eğitim kalitesi düşük, bilgi birikimi ve Ar-Ge kapasitesi zayıf, inovasyon ve tasarım gücü yetersiz ülkeleri çok daha zor günler bekliyor.

Bu tespitleri somutlaştırmak için sizlerle birkaç rakam paylaşmak istiyorum. Satın alma gücü paritesine göre bakıldığında, 2014'te ABD Ar-Ge için 465 milyar dolar, Çin 284 milyar dolar, Japonya 165 milyar dolar, Almanya'nın 92 milyar dolar harcama yapıyor olması dikkat çekicidir. Bir zamanlar Türkiye'yle benzer koşullarda bulunan Güney Kore Ar-Ge'ye 63 milyar dolar, Hindistan 44 milyar dolar harcarken Türkiye ise 11 milyar dolarlık Ar-Ge harcamasıyla küresel rekabete dahil olmuştur. Bu rakamların da gösterdiği gibi, maalesef bilime, araştırmaya ve geliştirmeye yeterli önemi vermiyoruz.

Küresel rekabet endeksine baktığımızda bunun acı sonuçlarıyla karşılaştığımızı söyleyebilirim. 2014-2015 değerlendirmesine göre ülkemiz rekabet gücü sıralamasında 144 ülke içinde 45'inci sırada bulunmaktadır. Bilim insanı ve mühendis erişilebilirliğinde 59'uncu; Bilimsel Araştırma Kurumlarının Kalitesi bakımından 64'üncü; Ar-Ge alanında Üniversite – Sanayi İşbirliği sıralamasında da 61'nci sırada yer alıyoruz.

Şimdi önemli gördüğüm bir hususa daha dikkatinizi çekmek istiyorum: Ar-Ge harcamaları verimli bir şekilde son ürüne dönüşemiyor. Öyle ki, Türkiye'nin milyon kişi başına düşen patent başvuru sayısı Almanya, Japonya ve Kore gibi gelişmiş ülkelerin patent başvuru sayısından 30 ila 50 kat daha düşüktür.

Sonuç olarak, bu zayıf karne, şüphesiz ki hepimizi, kendi sorumluluklarımız üzerinde düşünmeye sevk ediyor.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Biraz önce de ifade ettiğim gibi, günümüzün artan rekabet ortamında üretim ekonomisi yeniden önem kazanırken, küresel düzeyde rekabet gücünü artırmış bir Türkiye için, odağında sanayinin olduğu yeni bir ekonomik kalkınma modeline ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu modelin olmazsa olmazı; yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan, güvenli ve sürdürülebilir bir üretim yapısı olmalıdır.

Bu bağlamda, Sayın Başbakanımız başta olmak üzere ilgili Sayın Başbakan Yardımcılarımız ve bakanlarımızın Türkiye'nin sanayileşmesine öncelik vererek; üreten bir toplum olması gerekliliğini son günlerde vurgulamalarını büyük bir memnuniyetle karşılıyoruz.

İstanbul Sanayi Odası olarak, geçen 15 ay zarfında; başta Mayıs ayında gerçekleştirdiğimiz son Sanayi Kongremiz olmak üzere, hemen hemen tüm etkinlik ve açıklamalarımızla üretim ekonomisinin yeniden önem kazanması yönünde öncü nitelikte yoğun bir çaba sergiledik ve sergilemeye de devam edeceğiz. Bugüne kadarki öncü çabalarımızın, siyasi otorite nezdinde olumlu bir karşılık bulmasından mutluluk duyduğumuzu da burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Üretim ekonomisi, ülkemizde de yeniden önem kazanırken sanayimize ve sanayicilerimize büyük görevler düştüğünün bilinci içindeyiz.

Bu bilinç eşliğinde, yükseköğretim kurumlarımızın; bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bizlere vereceğine inandığımız bilimsel destek ve katkıya olan güvenimiz tamdır.

Yüksek Öğretim Kurulu'muzun çok değerli Başkanı Sayın Profesör Doktor Gökhan Çetinsaya Hocam, bugün burada bizimle birlikte olmanızı çok önemli ve anlamlı buluyoruz.

Sayın Hocam, ulusal ve uluslararası boyutta saygınlık ve takdir kazanmış olan bilimsel çalışmalarınız ve engin akademik vizyonunuz eşliğinde, bugünkü toplantımızda, düşüncelerinizi büyük bir ilgi ve heyecanla dinleyeceğimizi sizinle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

İçinde bulunduğumuz çağ, Bilgi Çağı olarak adlandırılıyor. Bu çağda üretim ve ekonomi anlayışı; son Sanayi Kongremiz'in de ana teması olan Bütünsel Kalkınma kavramı eşliğinde sürdürülebilir büyüme ve gelişmeye dayanmaktadır. Acı tecrübelerden sonra; doğal kaynakların sınırlılığının ve tükeneceğinin bilincine varılmasının sonucu, insanlığın bu anlayışı benimseme noktasına geldiğini ifade etmek istiyorum.

Özetle, yerelden ulusala, ulusaldan küresele insanlık olarak büyük bir değişimin içindeyiz. İşte bu değişim sürecinde başta gelişmiş merkez ülkelerde olmak üzere üretim ekonomisi

yeniden önem kazanıyor. Buna paralel olarak, üniversite-sanayi işbirliği de yeni bir bakış eşliğinde yeniden gündeme geliyor.

Ülkemizdeki üniversiteler, akademik enstitüler ve araştırma merkezlerine bu bağlamda büyük görevler düşüyor. Hiç kimse üniversitelerin mevcut yahut alışlageldiği haliyle devam edeceğini öngörmezken; üniversitelerin bu yeni süreçte sanayi ile çok daha güçlü, sonuca odaklı işbirliğine gitmesi giderek kaçınılmaz hale gelmektedir.

Bu bağlamda, gelişmiş ülkelerdeki üniversitelerin, dikkat çekici atılımları gerçekleştirirken sanayile işbirliği kurarak, dönüşüm için bir dinamizm kazandıklarını görüyoruz.

Üniversite-sanayi işbirliğinin geçmişine kısaca baktığımızda; ilk örneğe ABD’de rastlıyoruz. 1945’te ABD Başkanı’na sunulan “Bilim – Sonsuz Ufuk” adlı raporda üniversitelerin bilgi birikiminin ekonominin sürekli büyümesi için sınırı olmayan tek faktör olduğu tespiti yapılmıştır.

Bu raporu takiben 1950’de ABD’de kurulan Ulusal Bilim Vakfı, üniversite-sanayi işbirliğini sağlayan dünyadaki ilk kurum olmuştur. İlerleyen on yıllarda ABD’de silikon vadisi kurulmuş, internetin icat edilmesini sağlayan kamu destek programları uygulanmış ve icatların ticarileştirilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Öte yandan; 1980’de kabul edilen önemli bir yasayla araştırmacıların ve üniversitelerin geliştirdikleri ürünlerin ticarileştirilmesinden elde edilen gelirlerden pay almaları sağlanmıştır. Söz konusu yasanın asıl önemli yanı, ABD’de üniversite-sanayi işbirliği konusunda bir atılımı tetiklemesidir.

ABD’de başlayan bu üniversite-sanayi işbirliği süreci, dünya çapında bugünkü bilgi ekonomisi ve bilgi toplumunun oluşmasında da en önemli etkenlerden birisi olmuştur. İşte bu noktada, 1980’lerden itibaren Batı Avrupa ülkeleri ve Japonya’nın da ABD’yi bu konuda örnek alarak küresel yarışa katıldıklarını belirtmek isterim.

1980’de İngiltere ve Fransa’da bugün dünyada önemli birer örnek teşkil eden bilim parkları kurulmuştur. İngiltere’de bulunan Warwick Bilim Parkı’nda halihazırda 4 binin üstünde lisansüstü ve doktora öğrencisi şirketler bünyesinde çalışarak eğitimini sürdürmektedir.

Fransa’da bulunan sadece Nice Sophia Antipolis bilim parkında ise bin 400 şirket, 32 bin çalışanıyla faaliyet göstermektedir. Almanya örneğine baktığımızda, 67 Enstitüden oluşan, 23 bin çalışan ve yıllık 1,7 milyar €’luk bütçesiyle Fraunhofer zinciri dikkatimizi çekmektedir. Çok güçlü bir altyapı eşliğinde 800’den fazla yükseköğretim kurumuyla küresel rekabete katılan Japonya ise çoğu özel sektörde olmak üzere, 655 bin kişilik tam zamanlı bir Ar-Ge ordusuna sahiptir.

Bu rakamlardan da anlaşılacağı üzere, geçmişten bugüne üniversite-sanayi işbirliğini önemseyip bu alana erkenden yatırım yapan ülkeler, bunun meyvesini de toplamaktadır. Örneğin, 2013 yılı itibariyle dünya çapında en çok Ar-Ge yatırımı yapan ilk 100 firma arasında 37 ABD, 28 AB ve 22 Japon firmasının bulunmaktadır. Ve bu ilk 100 firmadan 25'inin on yıllık süre zarfında yıllık karlarını iki katına çıkartmış olmaları tesadüf değildir.

Bu konuda, dünyadaki belirttiğim örnekleri de dikkate alarak, geçmiştekilerden farklı, sağlıklı, etkili ve sürdürülebilir bir üniversite-sanayi işbirliği için ezber bozan önerileri artık gündemimize almalıyız.

Türkiye'de artık bir "seçkin üniversiteler ligi" oluşturmayı değerlendirmemiz gerekiyor. ABD'de uygulanan ve önce Çin'in, ardından Batı Avrupa ülkelerinin örnek aldığı bu sistemin büyük faydaları görülmektedir. Bir "seçkin üniversiteler ligine" sahip olan ülkeler, en gelişmiş üniversitelerini daha da ileri taşıyarak dünyada daha rekabetçi bir konuma ulaşmaktadır.

Bunun yanı sıra dünyada araştırma üniversiteleri ile eğitim üniversitelerinin de birbirinden ayrıldığına tanık oluyoruz.

Sayın Profesör Doktor Gökhan Çetinsaya Hocam; sizin bu konudaki "araştırma üniversitesi modelini daha çok teşvik edecek mekanizmalar geliştirilmelidir" görüşünüzü çok önemsiyoruz. Ayrıca "sanayi-üniversite ortaklığıyla tez yazımı"

gibi konuların tartişılması çağrınıza da yürekten katıldığımızı burada belirtmek isterim.

Öte yandan; üniversitelerin rekabete açılması, ders programlarında sektörlerin ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması, nitelikli eleman ihtiyacını karşılayacak yüksek lisans programlarının açılması, lisans öğrencilerinin, sanayi stajları yoluyla, mezuniyet öncesinde sektörle tanışmasının sağlanması en öncelikli işbirliği alanlarımız olmalıdır.

Bu işbirliğine değinirken, inovasyon alanında üniversite-sanayi işbirliğini sağlayan Teknoloji Transfer Ofisleri'ne dair son dönemde yapılan çalışmaları da takdirle karşılıyoruz.

Önümüzdeki dönemde, Teknoloji Transfer Ofisleri'nin Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin yanı sıra Organize Sanayi Bölgelerinde de daha aktif ve sanayiciyle daha yakın çalışmalarının son derece faydalı olacağına inanıyoruz.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

İstanbul Sanayi Odası olarak, daha önce malumunuz olduğu üzere, üniversiteler ile rektörlük düzeyinde gerçekleştirdiğimiz yakın çalışmalarımız neticesinde "Sanayi Platformu" adını verdiğimiz işbirliği platformunu hayata geçirmiş bulunmaktayız.

İstanbul Sanayi Odası öncülüğünde, İstanbul'da faaliyet gösteren köklü devlet üniversitelerimiz olan İstanbul Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi işbirliği ile oluşturulmuş olan "Sanayi Platformu"; sanayi firmaları, teknoloji transfer ofisleri, akademisyenler ve bu konuda ilgili tüm kurum ve kuruluşlar arasında etkin işbirlikleri oluşturulması amacıyla kurulmuştur. Bu sürece; azami ölçüde ve büyük bir özveriyle destek veren sayın rektörlerimize bir kere daha teşekkür ediyorum.

Yaşayan bir sistem olarak kurguladığımız platforma, önümüzdeki dönemlerde daha fazla paydaşın dâhil olması noktasında çalışmalarımızın sürmekte olduğunu da burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sanayi Platformu'nun stratejik yol haritasının belirlenmesine katkı sağlanması, üniversite-sanayi arasındaki ilişkinin sağlıklı ve sürdürülebilir bir biçimde kurulması ve karşılıklı güven ortamının oluşturulması amacıyla Haziran ayında iki çalıştay gerçekleştirdik.

Üniversite ve sanayiden gelen çok sayıda katılımcı ile gerçekleştirilen ve tüm katılımcıların görüş ve önerilerini beyan ettiği çalıştaylarımızın sonuçları incelendiğinde;

Üniversite-sanayi işbirliğinin önündeki engeller arasında en fazla öne çıkan unsurun "iletişimsizlik" olduğu tespit edilmiştir. Büyük bir olasılıkla, iletişim eksikliğinin bir sonucu olarak

sanayicimiz ve akademisyenler arasında bir “güven eksikliği” sorunundan da ciddi anlamda bahsedilmektedir.

Zaman sorunu da en büyük engellerden birini oluşturmaktadır. Akademisyenlerimiz ders ve yayın yükü nedeniyle araştırma projelerine odaklanamamaktadır.

Katılımcılara göre yasal düzenlemelerdeki sorunlar da önemli bir engel olarak görülmektedir.

Ortaya çıkan engellerden belki de en önemlilerinden birisi, üniversite-sanayi işbirliğini düzenleyecek bir çatı kuruluşun bulunmaması olmuştur. Katılımcılar, iletişim eksikliğini giderecek, sanayi firmalarının ihtiyaçlarına çözüm önerileri getirebilecek adres ve mekanizmalara hakim bir kuruluşun eksikliğini hissettiklerini belirtmiştir.

Bu noktada, odamız öncülüğünde kurulmuş olan “Sanayi Platformu”nun öneminin ve sorumluluğunun ne kadar fazla olduğu bir kez daha görülmektedir. Şunu da ifade etmek isterim ki, burada geliştirmekte olduğumuz model aynı zamanda diğer sanayi odaları için de örnek teşkil edecektir.

Bu örnek modeli oluştururken; Üniversite-sanayi işbirliğinin önündeki engellerin azaltılmasında devletin aktif rol oynayarak ilgili mevzuatta düzenlemeler yaparak, akademisyen motivasyonunun artırılması ve üniversitelerin araştırma yönelimli bir yapıya bürünmesinin sağlanması son derece önemli gözükmektedir.

Özetle; Yükseköğretim Kurulumuzun da desteğiyle, samimiyete ve güvene dayalı bir işbirliği anlayışıyla bütün sorunlarımızı hep birlikte bir takvim dâhilinde görüşmeler yoluyla çözeceğimizden hiç kuşku duymuyorum.

Ortak sorunlarımızın çözümü için bir takvim dahilinde görüşmelerimiz sürerken bir yerlerden de işe başlamamız gerektiğine inanıyoruz.

İşte bu anlayıştan hareketle, İstanbul Sanayi Odası, beş üniversitemizle birlikte kurulan platform bünyesinde ilk önemli adımını yakında atıyor. Sanayimizin araştırma ve geliştirme alanlarındaki proje ihtiyaçlarını üniversite ve teknoloji transfer ofislerinin çözüm önerileri ile buluşturacak bir web portalını önümüzdeki aylarda hayata geçiriyoruz.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Büyük bir azimle hep birlikte uzun bir yolculuğa çıkmış bulunuyoruz. Sayın Profesör Doktor Gökhan Çetinsaya, bu yolculuğun başında bugün burada bizleri dinliyor olmanız, sanayimize ve sanayicilerimize verdiğiniz önemin göstergesidir ve bizim için umut vericidir.

Türkiye'nin en güçlü sanayi odası olan İstanbul Sanayi Odası ile yükseköğretim kurumlarımız arasındaki üniversite-sanayi işbirliği kültürünün ülke kalkınması için önemini bir kez daha

vurgulayarak sözlerimi noktalarken; değerli konuğumuza tekrar hoş geldiniz diyor, hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.